

**TENDINȚE RECENTE ÎN EVOLUȚIA
VENITURILOR DISPONIBILE ȘI A
CHELTUIELILOR DE CONSUM ALE
POPULAȚIEI DIN REPUBLICA MOLDOVA**

Mihail CIOBANU

Doctorand USM

Cercetător științific

Institutul Național de Cercetări Economice

Republica Moldova

ciobanu.mihail.s@gmail.com

Silvia SAVCENCO

Cercetător științific,

Institutul Național de Cercetări Economice,

Republica Moldova,

savcenco.silvia@mail.ru

Andrei TIMUȘ

Cercetător științific,

Institutul Național de Cercetări Economice,

Republica Moldova,

andrei.timush@gmail.com

Coordonator: Tatiana COLESNICOVA

Doctor în economie,

Conferențiar cercetător,

Cercetător științific coordonator,

Institutul Național de Cercetări Economice,

Republica Moldova

ctania@gmail.com

Abstract

In 2020, the SARS-CoV-2 virus spread around the world, causing a global pandemic. As a result of the restriction of human activities, including

economic ones, in order to limit the spread of the virus, the disposable income of the population also suffered, implicitly also its consumption expenditures. In this article we try to identify how much the Republic of Moldova has been affected, highlighting the recent trends in the evolution of disposable income and consumer spending of the population of the Republic of Moldova. In general, it is observed that the year 2021 is characterized by a much more significant increase in the average monthly disposable income of the population compared to 2020 than in the period 2019-2020. The year 2021 is characterized by an increase compared to previous years of the gap between the average gross monthly nominal salary in the real sector compared to the budgetary sector. At the same time, the year 2021 shows a stronger increase in the average monthly consumption expenditures of the population compared to 2020 than between the latter year and 2019 and also at a higher rate than in the case of disposable income.

Key words: *disposable income, consumption expenditures, evolution, Republic of Moldova*

JEL Classification: *D31, E21, H24, I31, J3*

Prezenta lucrare a fost elaborată și finanțată în cadrul Proiectului Științific pentru perioada 2020-2023, înregistrat în Registrul de Stat al proiectelor din domeniul științei și inovării al Republicii Moldova cu codul 20.80009.0807.29 Proiect Program de Stat ”Perfecționarea mecanismelor de aplicare a instrumentelor inovatoare orientate spre creșterea durabilă a bunăstării populației Republicii Moldova”

Introducere

Anul 2020 a fost anul când virusul SARS-CoV-2 s-a răspândit la nivel global generând o pandemie, care a motivat introducerea unor restricții ce limitau contactele umane pentru a opri răspândirea virusului, care au afectat negativ desfășurarea activităților economice, ceea ce la rândul său a afectat veniturile disponibile ale populației și, prin urmare, și cheltuielile de consum. Republica Moldova nu este o excepție în acest sens. Având în vedere toate acestea, ne propunem în articolul dat să identificăm schimbările care au avut loc atât în evoluția, cât și în structura veniturilor disponibile ale populației, precum și a cheltuielilor de consum în Republica Moldova între al primul an

pandemic (2020), cel de-al doilea an pandemic (2021), datele fiind comparate și cu anul prepandemic 2019.

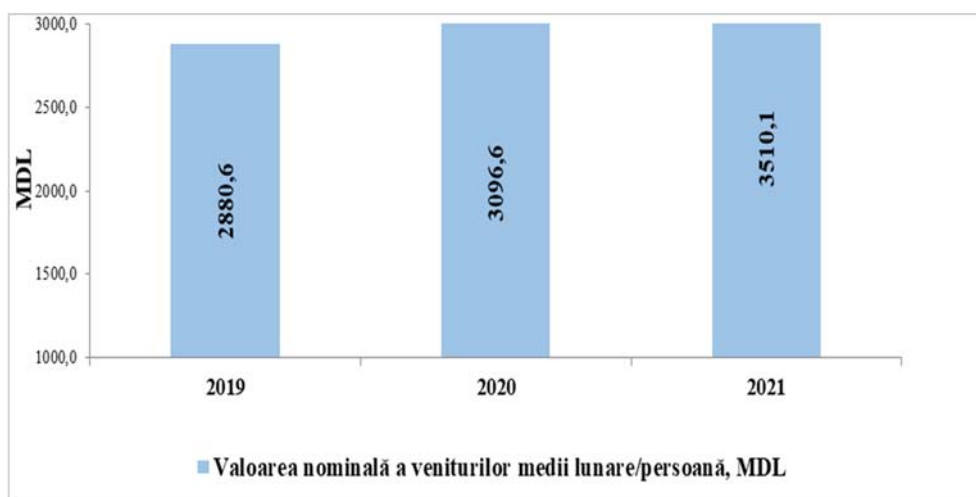
1. Date și metode de cercetare

Datele primare utilizate în articol sunt furnizate de Banca de date statistice ale Biroului Național de Statistică (BNS) al Republicii Moldova și privesc mărimea și structura veniturilor disponibile și a cheltuielilor de consum ale populației. Asupra acestora au fost aplicate următoarele metode de cercetare: analiza, sinteza, inducția și deducția. Au fost comparate mărimea și structura veniturilor disponibile și a cheltuielilor de consum ale populației Republicii Moldova în anul 2021 (al doilea an pandemic) față de anul 2020 (primul an pandemic), dar și față de anul prepandemic 2019 pentru a identifica mutațiile care au avut loc în această perioadă.

2. Situația veniturilor disponibile ale populației în Republica Moldova

Conform datelor BNS, veniturile disponibile ale populației în anul 2021 au fost în medie la o persoană pe lună în mărime de 3510,1 MDL, majorându-se cu 13,4% față de anul precedent, iar în termeni reali (cu ajustarea la indicele prețurilor de consum) s-au majorat cu 7,8% (**Figura 1**), iar față de anul 2019, majorându-se cu 21,9%. În 2020 față de anul 2019 în termeni reali (cu ajustarea la indicele prețurilor de consum) veniturile disponibile s-au majorat cu 3,6%.

Salariile în structura veniturilor populației rămân a fi cea mai importantă sursă financiară. Veniturile din salarii reprezintă 50,8% din veniturile totale disponibile, ponderea acestora fiind în creștere cu 0,6 p.p. față de anul 2020 (în aceeași măsură ca și față de anul 2019). Prestațiile sociale sunt a doua sursă semnificativă de venit a persoanelor din Republica Moldova ce a constituit 18,5% în 2021, fiind în scădere cu 0,8 p.p. față de anul precedent și doar cu 0,2 p.p. mai puțin față de anul 2019. În anul 2021 din prestațiile sociale pensiile au constituit 14,0% (cu 0,5 p.p. mai puțin față de anul 2020 și cu 0,4 p.p. mai puțin față de anul 2019), indemnizațiile pentru copii – 1,4% (cu 0,1 p.p. mai mult față de anul 2020 și la fel ca în anul 2019), ajutorul social – 0,6% (la fel ca în anul 2020 și cu 0,2 p.p. mai mult față de anul 2019).

Figura 1. Evoluția veniturilor disponibile ale populației în valoare nominală, pe ani, 2019 – 2021

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică [2][3]

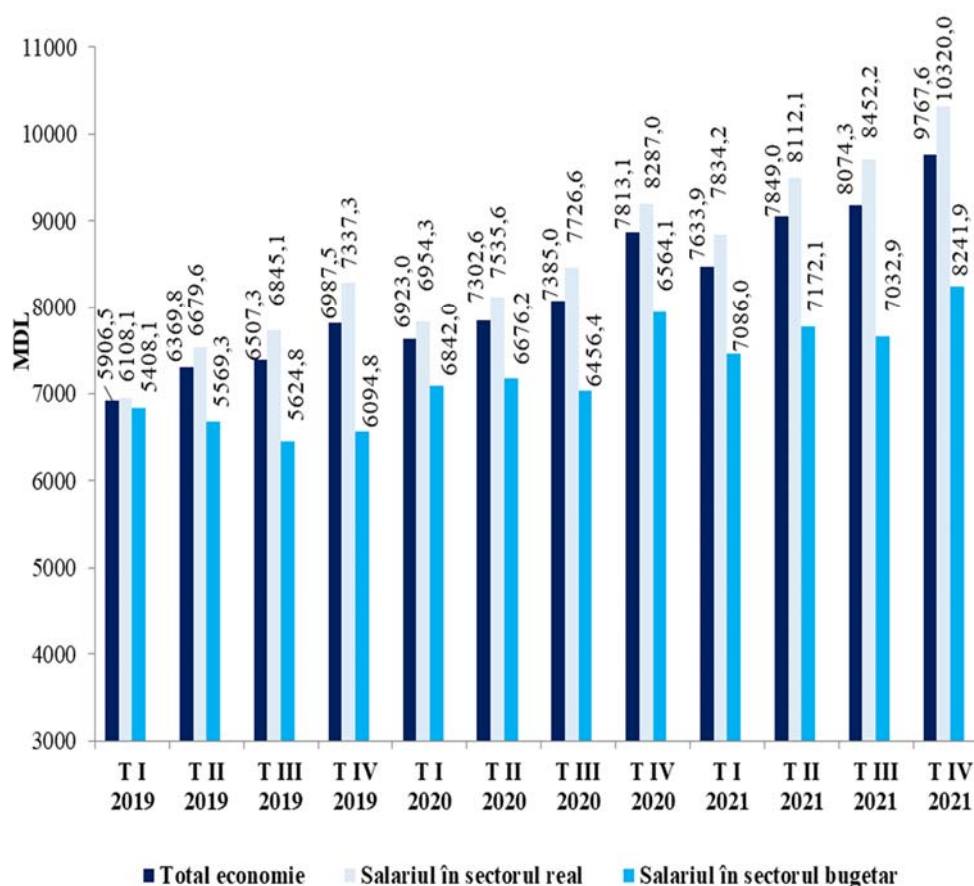
La formarea veniturilor au contribuit și activitățile pe cont propriu cu o pondere de 15,5% din veniturile medii lunare ale unei persoane în 2021, dintre care de la activitățile individuale agricole – 8,1% (cu 0,2 p.p. mai puțin față de anul 2020 și cu 0,8 p.p. mai puțin față de anul 2019), iar din activitatea individuală non-agricolă – 7,4% (cu 1,1 p.p. mai mult atât față de anul 2020, cât și față de anul 2019). Cea mai mică pondere au ocupat-o veniturile din proprietate – 0,2% în 2021, la fel ca în 2020 și cu 0,1 p.p. mai puțin față de anul 2019. Încă o sursă foarte importantă pentru bugetul gospodăriei casnice o reprezintă transferurile bănești de peste hotare. Acestea în anul 2021 au constituit 12,5% din totalul veniturilor, fiind în scădere cu 0,4 p.p. față de anul precedent și cu 0,1 p.p. mai mult față de anul 2019. Veniturile disponibile bănești medii lunare pe o persoană în 2021 (3291,2 MDL) s-au majorat cu 23,8% între anul 2019 și 2021 (între 2019 și 2020 creșterea a fost de 8,2%, iar între 2020 și 2021 creșterea a constituit 14,5%). În activitatea salarială veniturile disponibile bănești medii au constituit circa jumătate (54,1% în 2021, fără schimbări esențiale față de anii precedenți). Veniturile disponibile în natură medii lunare pe o persoană au fost de 218,9 MDL în anul 2021, suferind o reducere minoră față de 2019 (-1.7%). Aceste venituri în natură în contravaloarea consumului de produse alimentare din resursele proprii au

ajuns la 76,0% în 2021, fără schimbări majore față de anii trecuți. Trebuie menționat că în veniturile disponibile ponderea celor bănești au crescut în perioada 2019-2021 (cu 1,5 p.p.). Veniturile populației din mediul urban în anul 2021, în medie, au constituit cu 1324,0 MDL mai mult, fiind de 1,4 ori mai mari față de cele din mediul rural. Pentru populația din mediul urban în 2021 principalele surse de venituri au fost activitatea salarială, care a asigurat veniturile populației în proporție de 62,1% și prestațiile sociale – 16,0%. Veniturile populației din mediul rural într-o proporție mai mare au depins de prestațiile sociale și de transferurile de peste hotare decât veniturile populației din mediul urban. Astfel, prestațiile sociale în localitățile rurale în 2021 au avut o proporție de 20,9%, în timp ce în localități urbane ponderea lor a fost de 16,0%, iar transferurile din afara țării în sate dețin o pondere de 15,4%, în timp ce în orașe ponderea dată este de 9,5%. Veniturile din activitatea salarială în mediul rural ocupă 40,0% din veniturile disponibile totale, contribuția acestora fiind cu 22,1 p.p. mai mică decât în mediul urban. Trebuie menționat că între 2019 și 2021 ponderea transferurilor din afara țării în veniturile disponibile s-a majorat în mediul urban (de la 8,5% la 9,5%), iar în mediul rural ea s-a redus (de la 16,0% la 15,4%). Ponderea veniturilor din activitatea individuală non-agricolă în mediul urban s-a majorat în mai mare măsură decât în mediul rural (de la 6,2% la 8,1% versus de la 6,3% la 6,7%). Alte tendințe în perioada 2019-2021 sunt: creșterea ușoară a ponderii veniturilor din activitatea salarială în mediul rural (de la 38,1% la 40,0%), scăderea ponderii veniturilor din activitatea individuală agricolă în mediul rural (de la 16,6% la 15,3%). Veniturile disponibile bănești medii lunare pe o persoană în mediul urban în 2021 au fost de 1,6 ori mai mari decât cele din mediul rural, în timp ce veniturile disponibile în natură medii lunare pe o persoană în mediul rural au fost de 2,5 ori mai mari decât cele din mediul urban. Între 2019 și 2021 veniturile disponibile în natură medii lunare pe o persoană în mediul rural s-au micșorat cu 2,2% sau de la 292,8 MDL la 286,5 MDL, pe când cele din mediul urban (116,2 MDL în 2021) practic nu au suferit schimbări față de anii precedenți. În perioada 2019-2021 veniturile disponibile bănești medii lunare pe o persoană în mediul urban s-au majorat cu 23,1% (de la 3405,6 MDL la 4192,8 MDL), iar în mediul rural – cu 24,7% (de la 2164,4 MDL la 2698,5 MDL). Trebuie menționat că în activitatea salarială veniturile disponibile bănești medii lunare pe o persoană în mediul urban este cu 19,5 p.p. mai mare decât în mediul rural

(63,8% versus 44,2% în 2021). În contravaloarea consumului de produse alimentare din resursele proprii veniturile disponibile în natură medii lunare pe o persoană în mediul rural au avut o pondere cu 62,0 p.p. mai mare decât în mediul urban (89,7% versus 24,7% în 2021). În perioada 2019-2021 aceste ponderi nu au suferit modificări semnificative.

Conform datelor BNS, în anul 2021 câștigul salarial mediu lunar brut a constituit 9115,9 MDL, ceea ce este cu 12,4% mai mult față de anul 2020 și cu 23,9% mai mult față de anul 2019, iar în termeni reali (cu ajustarea la indicii prețurilor de consum) s-a majorat cu 6,9% în 2021 față de 2020 și cu 13,5% în 2021 față de 2019. În 2021 câștigul salarial mediu lunar în sectorul real a fost de 9595,0 MDL, cu 1808,4 MDL mai mare decât în sectorul bugetar (7786,6 MDL). Într-o măsură mai mare s-a majorat câștigul salarial în sectorul real decât în cel bugetar (“cu 14,2% mai mult în 2021 față de 2020 pentru sectorul real” versus “cu 6,5% mai mult în 2021 față de 2020 pentru sectorul bugetar”; “cu 25,8% mai mult în 2021 față de 2019 pentru sectorul real” versus “cu 17,3% mai mult în 2021 față de 2019 pentru sectorul bugetar”).

Se observă o creștere a decalajului dintre salariile din sectorul real față de cele din sectorul bugetar între 2020 și 2021 (așa cum se poate observa și în **Figura 2**) în aproape toate activitățile economice: industrie (de la +3667,0 MDL la +4093,9 MDL); activități de cazare și alimentație publică (de la +3605,7 MDL la +4047,0 MDL); tranzacții imobiliare (de la +1505,3 MDL la +1582,6 MDL); activități profesionale, științifice și tehnice (de la +2020,9 MDL la +2708,9 MDL); activități de servicii administrative și activități de servicii suport (de la +4515,1 MDL la +4913,7 MDL); administrație publică și apărare (de la +3049,8 MDL la +3140,1 MDL); asigurări sociale obligatorii (de la +13760,8 MDL la +11900,4 MDL); învățământ (de la +2219,4 MDL la +2663,1 MDL); sănătate și asistență socială (de la +4758,1 MDL la +7546,1 MDL); artă, activități de recreere și de agrement (de la +1642,9 MDL la +1939,4 MDL).

Figura 2. Dinamica salariului nominal în sectorul bugetar și în cel real în perioada T I 2019 – T IV 2021, MDL

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică [1][3]

Așa cum se observă în **Tabelul 1**, cele mai mari creșteri ale salariului nominal între 2020 și 2021 au avut loc în așa domenii de activitate economică, precum: Sănătate și asistență socială (+29,6%), Activități financiare și de asigurări (+16,0%), Informații și comunicații (+14,7%), Agricultură, silvicultură și pescuit (+12,1%), Tranzacții imobiliare (+11,9%), Activități profesionale, științifice și tehnice (+11,6%), Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor (+11,1%), Transport și depozitare (+11,0%).

**Tabelul 1. Dinamica salariului nominal pe activități economice între
 anii 2020 și 2021, MDL**

Activități economice	2020	2021	Ritmul de creștere (2021 față de 2020)
Total	8107, 5	9115, 9	12,4
Agricultură, silvicultură și pescuit	5167, 3	5790, 9	12,1
Industrie	7673, 6	8333, 6	8,6
Construcții	7728, 1	8106, 2	4,9
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	7346, 4	8163, 5	11,1
Transport și depozitare	6647, 3	7376, 8	11,0
Activități de cazare și alimentație publică	5105, 7	5442, 9	6,6
Informații și comunicații	18685 ,3	21429 ,3	14,7
Activități financiare și de asigurări	14555 ,0	16878 ,3	16,0
Tranzacții imobiliare	6587, 7	7371, 6	11,9
Activități profesionale, științifice și tehnice	10378 ,1	11582 ,9	11,6
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	6273, 7	6887, 8	9,8

Activități economice	2020	2021	Ritmul de creștere (2021 față de 2020)
Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii	9769, 4	10395 ,7	6,4
Învățământ	7023, 3	7440, 5	5,9
Sănătate și asistență socială	8718, 9	11299 ,5	29,6
Artă, activități de recreere și de agrement	5752, 8	6289, 2	9,3
Alte activități de servicii	9957, 2	10784 ,9	8,3

Sursa: Calculele autorilor în baza datelor Biroului Național de Statistică [1][3]

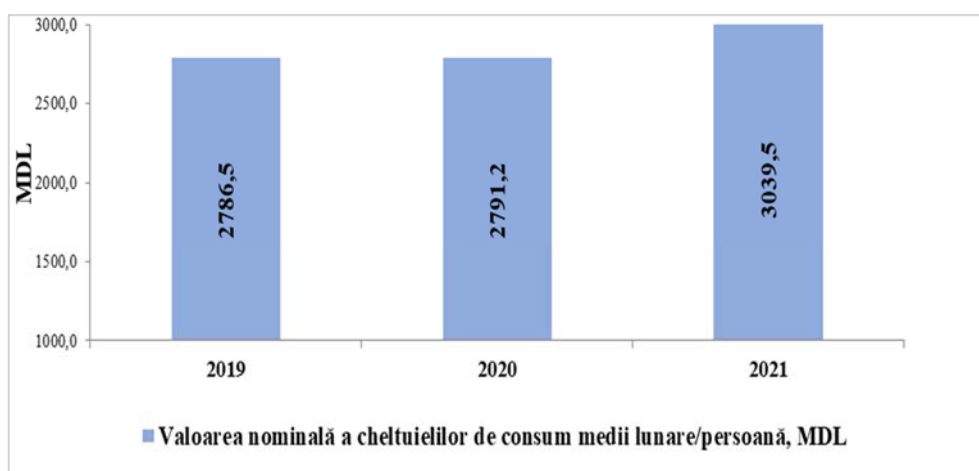
Notă: Nu au fost incluse datele și pentru anul 2019 din cauza unor probleme de metodologie

Cele mai mici creșteri ale salariului au fost în: Construcții (+4,9%), Învățământ (+5,9%), Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii (+6,4%), Activități de cazare și alimentație publică (+6,6%).

3. Situația cheltuielilor de consum ale populației în Republica Moldova

Conform datelor BNS, cheltuielile de consum medii lunare ale populației în medie pe o persoană în anul 2021 au fost de 3039,5 MDL, majorându-se cu 8,9% față de anul precedent sau cu 9,1% față de anul 2019. În termeni reali (ajustând la indicii prețurilor de consum), cheltuielile populației s-au redus în 2021 față de 2020 în medie cu 3,6%, iar în 2020 față de 2019 – cu 3,5% mai puțin (**Figura 3**). O bună parte a cheltuielilor este direcționată spre produse alimentare și băuturi nealcoolice – 41,9% (43,5% în anul 2020 și 40,6% în anul 2019). Astfel în primul an pandemic (2020) ponderea cheltuielilor pentru produse alimentare și băuturi nealcoolice crescuse, iar în următorul an pandemic (2021) a avut o ușoară revenire la valorile anilor precedenți, însă încă rămâne peste ponderea din 2019. S-a

redus continuu ponderea cheltuielilor pentru locuință, apă, electricitate și gaze între 2019 și 2021 (de la 16,2% la 15,2% sau cu 1,0 p.p.). Aceeași tendință este și pentru cheltuielile pentru recreere și cultură, a căror pondere s-a redus de la 2,8% la 2,1% în aceeași perioadă. După o scădere de 0,9 p.p. a ponderii cheltuielilor de consum pentru îmbrăcăminte și încălțăminte între 2019 și 2020 (de la 9,7% la 8,8%), ea și-a revenit în 2021, însă într-o măsură mică, ajungând la 9,1%. Ponderea cheltuielilor pentru băuturi alcoolice și tutun de la 1,8% în 2019, ușor crescută în 2020 (la 2,0%), așa și a rămas și în 2021. Se observă o creștere continuă a ponderii cheltuielilor pentru mobilier, dotarea și întreținerea locuinței – cu 0,6 p.p. (de la 5,1% în 2019 la 5,7% în 2021), creșterea mai semnificativă având loc între 2019 și 2020 (cu 0,5 p.p.). Surprinzător, însă ponderea cheltuielilor pentru sănătate în 2020 față de 2019 s-a redus cu 0,5 p.p. (de la 5,2% la 4,7%), iar în 2021 ea nu numai că a crescut cu 1,0 p.p. față de anul precedent, dar și a depășit cu 0,5 p.p. valoarea din 2019.

Figura 3. Evoluția cheltuielilor de consum în valoare nominală, pe ani, 2019 – 2021

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică [2][3]

Ponderea cheltuielilor pentru restaurante și hoteluri s-a redus cu 0,6 p.p. în 2020 față de anul 2019 (de la 2,6% la 2,0%), iar cu revenirea sa în 2021 la 2,2% este încă sub valoarea din 2019. Ponderea cheltuielilor pentru

transport deși s-a redus între 2019 și 2020 cu 0,6 p.p. (de la 6,1% la 5,5%) ea nu doar că și-a revenit în 2021 (cu 1,0 p.p. mai mult față de anul 2020), dar încă și a crescut peste nivelul din 2019. În alte categorii de bunuri și servicii ponderile cheltuielilor nu au avut modificări majore (telecomunicație – de la 4,5% în 2019 la 4,7% în 2020 și până la 4,5% în 2021, educație – de la 1,1% în 2019 la 0,8% în 2020 și până la 1,0% în 2021, diverse produse și servicii – de la 4,3% în 2019 la 4,1% în 2020 și până la 4,2% în 2021). Cheltuielile de consum bănești medii lunare pe o persoană între 2019 și 2020 s-au majorat doar cu 0,1% (de la 2567,8 MDL la 2571,5 MDL) la 9,8% între 2020 și 2021 (de la 2571,5 MDL la 2822,3 MDL). Cheltuielile de consum în natură medii lunare pe o persoană nu s-au modificat esențial (de la 218,7 MDL în 2019 la 219,7 MDL în 2020 și până la 217,2 MDL în 2021). Ponderele cheltuielilor pentru produse alimentare și băuturi nealcoolice în mediul rural este mai mare decât în mediul urban. În 2021 această diferență a constituit 7,7 p.p. față de 7,4 p.p. în 2020 și față de 7,8 p.p. în 2019 (45,8% în mediul rural versus 38,1% în mediul urban în 2021; 47,2% vs 39,8% în 2020; 44,5% vs 36,6% în 2019). Tot aici trebuie menționat că este caracteristic atât pentru mediul rural, cât și pentru mediul urban o scădere a acestei ponderi între 2019 și 2020 și o creștere a acesteia între 2020 și 2021 peste valoarea din 2019, totuși creșterile sunt puțin mai propunțate în mediul rural (+2,2 p.p. între 2019 și 2020 în mediul urban față de +2,7 p.p. în mediul rural), iar scăderile puțin mai pronunțate în mediul urban (-1,7 p.p. între 2020 și 2021 în mediul urban față de -1,4 p.p. în mediul rural). Scăderea ponderii cheltuielilor pentru recreere și cultură a fost mai semnificativă în mediul urban (-1,2 p.p., de la 4,2% la 3,0%) decât în cel rural (-0,2 p.p., de la 1,4% la 1,2%), rămânând să fie mai mare în mediul urban. De asemenea, micșorarea ponderii cheltuielilor pentru locuință, apă, electricitate și gaze a fost mai esențială în mediul urban (-1,7 p.p., de la 15,8% la 14,1%) decât în mediul rural (-0,4 p.p., de la 16,6% la 16,2%), ea așa și rămânând mai mare în mediul rural. Ponderile cheltuielilor pentru unele produse și servicii (îmbrăcăminte și încălțăminte; sănătate; transport; educație) au cunoscut atât în mediul urban, cât și în mediul rural o scădere în perioada 2019-2020 (-1,0 p.p. în mediul urban vs -0,6 p.p. în mediul rural; -0,3 p.p. vs -0,7 p.p.; -0,6 p.p. vs -0,7 p.p.; -0,6 p.p. vs -0,2 p.p.) și o creștere în perioada 2020-2021 (+0,2 p.p. în mediul urban vs +0,2 p.p. în mediul rural; +1,8 p.p. vs +0,2 p.p.; +1,6 p.p. vs +0,4 p.p.; +0,3 p.p. vs +0,1 p.p.). În mediul rural ponderea cheltuielilor pentru restaurante și hoteluri s-a redus continuu

între 2019 și 2021 (cu 0,3 p.p., de la 0,8% la 0,5%), iar în cazul mediului urban după o scădere între 2019 și 2020 (-1,1 p.p., de la 4,4% la 3,3%) a urmat o creștere cu 0,5 p.p. (de la 3,3% la 3,8%). În mediul rural se observă o creștere continuă a ponderii cheltuielilor pentru mobilier, dotarea și întreținerea locuinței între 2019 și 2021 (de la 5,5% la 6,2% sau cu 0,7 p.p.), pe când în mediul urban după o majorare între 2019 și 2020 cu 0,8 p.p. (de la 4,7% la 5,5%) a urmat o micșorare cu doar 0,2 p.p. între 2020 și 2021, ajungând la 5,3%. Trebuie menționat că ponderea cheltuielilor pentru băuturi alcoolice și tutun în mediul urban a crescut cu 0,6 p.p. (de la 1,6% la 2,2%) între 2019 și 2020, în timp ce în aceeași perioadă a avut loc o scădere în mediul rural cu 0,2 p.p. (de la 2,0% la 1,8%), pe când în perioada 2020-2021 schimbările au fost foarte mici (-0,1 p.p. în mediul urban și +0,1 p.p. în mediul rural). În cazul altor bunuri și servicii modificările în funcție de mediul de reședință și între mediile de reședință au avut deosebiri mult mai puțin semnificative. Cheltuielile de consum bănești medii lunare pe o persoană în mediul urban au fost de 1,7 ori mai mari decât în mediul rural, iar cele de consum în natură medii lunare pe o persoană au fost de 2,5 ori mai mari în mediul rural decât în cel urban. Cheltuielile de consum bănești medii lunare pe o persoană în mediul urban s-au majorat în perioada 2019-2021 cu 10,8% sau cu 361,7 MDL (de la 3358,5 MDL la 3720,1 MDL). Într-o măsură mai mică s-au majorat cele în mediul rural – cu 186,3 MDL sau cu 9,1% (de la 2045,7 MDL la 2232,1 MDL). Cheltuielile de consum în natură medii lunare pe o persoană în mediul rural s-au redus cu doar 5,1 MDL sau cu 1,8% (de la 290,0 MDL la 284,9 MDL) în perioada 2019-2021. În mediul urban ele s-au majorat doar cu 3,5 MDL sau cu 3,2% (de la 110,8 MDL la 114,3 MDL) între 2019 și 2021.

Concluzii

Analiza datelor statistice cu privire la evoluția și structura veniturilor disponibile, inclusiv a celor din activitatea salarială și a cheltuielilor de consum ale populației din Republica Moldova a arătat existența următoarelor tendințe:

- creșterea mărimii veniturilor disponibile atât în termeni nominali, cât și în termeni reali, însă într-o proporție mai mică, mai semnificativă în perioada 2020-2021 decât în perioada 2019-2020;

- majorarea veniturilor disponibile bănești medii lunare pe o persoană și a ponderii acestora în veniturile disponibile totale și o scădere minoră a veniturilor disponibile în natură;
- majorarea în mediul urban a ponderii transferurilor din afara țării în veniturile disponibile și reducerea ei în mediul rural;
- majorarea într-o mai mare măsură a ponderii veniturilor din activitatea individuală non-agricolă în mediul urban decât în mediul rural;
- creșterea ușoară a ponderii veniturilor din activitatea salarială în mediul rural;
- scăderea ușoară a ponderii veniturilor din activitatea individuală agricolă în mediul rural;
- o creștere mai mare a veniturilor disponibile bănești în mediul rural;
- o majorare mai puternică a câștigului salarial în sectorul real decât în cel bugetar;
- creșteri majore ale salariului în așa domenii de activitate economică, precum: Sănătate și asistență socială; Activități financiare și de asigurări; Informații și comunicații; Agricultură, silvicultură și pescuit; Tranzacții imobiliare; Activități profesionale, științifice și tehnice; Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor; Transport și depozitare;
- o reducere în termeni reali a cheltuielilor de consum medii lunare la o persoană;
- reducerea ponderii cheltuielilor pentru locuință, apă, electricitate și gaze și a celor pentru recreere și cultură;
- o creștere continuă a ponderii cheltuielilor pentru mobilier, dotarea și întreținerea locuinței;
- la alte categorii de cheltuieli după o scădere a ponderii lor în totalul cheltuielilor între 2019 și 2020 ea și-a revenit în 2021, de regulă, fără să atingă nivelul din 2019.

Referințe bibliografice

- [1]. Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova (2022), Câștigul salarial mediu lunar brut și indicii numărului mediu al salariaților în trimestrul IV 2021, Disponibil: <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=7315>

- [2]. Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova (2022), Veniturile și cheltuielile populației în anul 2021, Disponibil: <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=7344>
- [3]. Tendințe în Economia Moldovei. Nr.44/2022 (trim. IV, 2021), ISSN 1857-3126, Chișinău, Complexul Ed. al INCE, 2022, 122 p., Disponibil: http://dspace.ince.md/jspui/bitstream/123456789/1529/1/2021_nr_44Tendinte_in_Economia_Moldovei.pdf